

Motion till riksdagen 2021/22:4103

av Mats Berglund (MP)

En modern föräldraförsäkring

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ytterligare individualisera föräldradagarna i föräldraförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i övrigt modernisera föräldraförsäkringen i linje med intentionerna från föräldraförsäkringsutredningen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Utredningen *Jämställt föräldraskap och goda uppväxtvillkor för barn* (SOU 2017:101) överlämnades till regeringen i december 2017. Förslagen i utredningen är framsynta och skulle i hög grad bidra till ett mer jämställt föräldraskap i samhället, till mer jämställd arbetsmarknad och i förlängningen till mer jämställda pensioner. Förslagen syftar också till att göra föräldraförsäkringen mer anpassad till den mångfald av familjekonstellationer som vi har idag. Även arbetslivet har förändrats vilket ställer krav på socialförsäkringarna. Utredningen ger därför förslag på hur föräldrar i högre utsträckning kan kombinera familjeliv med ett aktivt yrkesliv.

Utredningen föreslår en ny modell för föräldrapenningen. Föräldraledigheten ska i högre utsträckning koncentreras tidigare i barnets liv. Föräldrapenning ska kunna lämnas i högst 460 dagar sammanlagt för föräldrarna, varav 390 ska tas ut innan barnet har fyllt tre år. Resterande 70 dagar kan tas ut med maximalt tio dagar per år fram tills barnet har fyllt tio år.

Fördelningen mellan föräldrarna blir i normalfallet en tredelad föräldraförsäkring där vardera föräldern förväntas ta ut hälften av dagarna var, men har möjlighet att överlåta 130 dagar till den andra föräldern eller delar av dessa 130 dagar till en annan person under barnets första tre år. Fram till tioårsdagen föreslås att fyra dagar per år ska kunna överlåtas på motsvarande sätt. Således utökas antalet reserverade dagar för vardera föräldern till 130 dagar under de första åren samt tre dagar per år under resterande tid

med föräldrapenning. På det sättet blir föräldraförsäkringen mer individualiserad vilket gynnar jämställdheten i föräldraskapet, jämställdheten på arbetsmarknaden och i förlängningen även jämställdheten i pensionssystemet. Miljöpartiet har länge drivit en ökad individualisering av föräldraledigheten genom en tredelad föräldraförsäkring och anser att det nu är hög tid att genomföra det förslaget.

Utredningen har vidare förslag om en utökning av personer som ska kunna räknas som förälder till barnet samt vilka personer i barnets närhet som kan ta emot överlåtna föräldrapenningdagar. Exempelvis ska sambo till en förälder likställas med en förälder i tillämpningen. Familjer kan se väldigt olika ut, och utredningen har därför förslag om hur föräldraledigheten kan delas till exempel i familjer där fler än två personer utövar en föräldraroll. Därmed stärks barnets trygghet och uppväxtvillkor.

Andra förslag i utredningen är bland annat att den så kallade snabbhetspremien tas bort för att stärka kopplingen till arbetsmarknaden och minska ojämställdheten samt en rekommendation om en utvidgning av graviditetspenningen.

De patriarkala strukturerna i samhället, den ojämställda arbetsmarknaden och skillnaderna i mäns och kvinnors livsinkomster är starka skäl att genomföra förslagen i utredningen. Barnets behov av alla sina föräldrar väger likaså mycket tungt. Tyvärr har utredningen blivit liggande sedan 2017. Det är dags att åter titta igenom utredningen och remissvaren i syfte att genomföra intentionerna med förslagen i utredningen om en modern föräldraförsäkring.

Mats Berghund (MP)